

muni, unde sumpta sunt in Officio diei; in Festo commemorationes variantur, ita ut in Vesperis sumantur ex Laudibus, et in Laudibus ex primis Vesperis ejusdem Communis, nisi aliter signetur. Et similiter si in secundis Vesperis sanctæ Agathæ, aut alterius Sanctæ novem Lectionum fieri debeat commemoratio beatæ Mariæ, pro ejus Officio in sequenti Sabbato celebrando, ne repetatur v. Diffusa est gratia, dicatur v. Benedicta tu, ex Laudibus. Si item occurrat, ut eadem sit oratio Festi, de quo fit Officium, et ejus de quo fit commemoratio, mutetur oratio pro commemoratione in aliam de Communi. Si de Tempore fiat commemoratio, de Dominica scilicet, vel Feria, Antiphona et versus ante orationem eodem modo sumantur ex Proprio de Tempore, si habuerit proprium; alioquin de Psalterio: Oratio vero ex Proprio de Tempore.

9. Quando fit commemoratio de Dominica, vel Feria, quæ habent propriam Homiliam, nona Lectio in Officio diei novem Lectionum legitur de Homilia Dominicæ, vel Feriæ; quæ erit vel prima de Homilia Dominicæ, vel tres simul in una Lectione conjunctæ.

10. Si in die, in quo fit Officium novem Lectionum, fiat commemoratio de Festo trium Lectionum, nona Lectio legitur de Festo trium Lectionum, si propriam habuerit: si duas, ex duabus fiat una Lectio, quæ sit nona in Officio novem Lectionum. Quæ Lectio de Sancto non legitur, quando de eo fit commemoratio in Dominicis, quæ habent nonum Responsorium, nec quando nona Lectio legenda est de Homilia Dominicæ vel Feriæ, ut supra; nec in Feriis et aliis diebus, quando in Officio diei leguntur tantum tres Lectiones: nec etiam nona Lectio legitur de die infra Octavam, quando de ea fit commemoratio in Dominica vel aliquo Festo, licet habeat Evangelium proprium et Homiliam. Servata eadem regula, quando in Officio novem Lectionum fit commemoratio de Festo Duplici aut Semiduplici redacto ad instar simplicis, ut in sequenti Rubrica, de Sancto legenda est nona Lectio ad Matutinum composita ex singulis ejus

Lectionibus historicis secundi Nocturni per modum unius, præterquam in tota Octava Festi Corporis Christi, si de ea fiat Officium; quo in casu etiam omittenda nona Lectio Festi simplicis.

262. Commemorationes fiunt in vesperis et laudibus, atque in matutino legendo nonam lectionem, ut clare præscribitur in rubricis præmissis, et de quibus modo dictum est num. 254-257. Præterea de nona lectione specialiter agatur num. 345 et 346. Item quomodo fiat commemoratio patet ex rubricis n. 8.

Quid fieri debet, sit antiphona et versus commemorationis faciendæ, eadem sint ac in officio?

R. Antiphona et versus officii retinenda, sed mutanda sunt illa pro commemoratione, quæ eadem sunt, ne bis eadem dicantur. Si antiphona eadem sit, sed versus diversus, sola antiphona est mutanda; et contra si diversa sit antiphona sed idem versus, solus versus mutandus est, v. g. in vesperis officii s. Elisabeth 8 Julii, pro suffragio B. M. V. solus mutandus est versus *Ora pro nobis*. Regula generalis est, quod in primis et secundis vesperis antiphona et versus, quæ mutari debent, sumantur ex laudibus officii proprii vel communis, de quo commemoratio fieri debet, et in laudibus ex primis vesperis. Hæc regula rubricæ supra n. 8 (1) semper servanda est, nisi:

1° Aliter in propriis locis assignetur, uti 4 Novembris pro commemoratione ss. Vitalis et Agricolæ in laudibus.

2° Nisi mutatio fieri debeat pro commemoratione diei infra octavam; quando in vesperis quidem ut alias antiphona sumenda est ex laudibus, sed in laudibus ex secundis vesperis, quia dies infra octavam primas vespertas non habet: in utroque tamen casu versus, si mutari debeat, sumendus

(1) S. R. C. 10 Jan. 1693, n. 3152-3301, 4.
Tom. II.

Ecclesiae, quæ etiam pro sui dignitate aliis Suffragiis prædictis præponeretur. De quibus Suffragiis, quomodo et quando facienda sint, habetur inferius propria Rubrica.

263. Quo ordine commemorationes sunt faciendæ?

R. Regula generalis servanda præscribitur in decreto S. R. C. (1) scilicet « ut prius fiat commemoratio, de quo » secluso impedimento, die illa celebraretur officium aut » vespere integræ, aut capitulum, aut dimidiæ ». Ab hac regula sola excipitur commemoratio diei infra octavam in vespere, quæ fit post commemorationem semiduplicis, in secundis vespere concurrentis cum duplici vel dominica. juxta rubricam præmissam, quæ præscribit *de Semiduplici ante diem infra Octavam*. Casus habetur in 2 vespere s. Thomæ Cant. in concurrentia cum festo s. Silvestri vel cum dominica infra octavam nativitatis. Ratio est, quia quamvis in ratione officii vespere semiduplicis cum die infra octavam dividantur, semiduplex tamen, quatenus festum, est nobilius, quam dies infra octavam, quæ est tantum festi continuatio (2).

Unde servandus est hic ordo : de duplici 1 cl. ante duplex 2 cl.; de duplici 2 cl. ante duplex majus; de duplici majori ante duplex minus; de duplici minori, licet agatur tanquam simplex, ante dominicam; de dominica ante festum semiduplex; de semiduplici, etiam quando reducitur ad modum simplicis, ante diem infra octavam; de die infra octavam ante ferias adventus, quatuor temporum, et secundam rogationum; de feriis adventus, quadragesimæ et quatuor temporum ante vigiliis (in missa); de prædictis feriis et vigiliis ante festum simplex; de festo simplice ante feriam tertiam et quartam rogationum (in missa), non obstante rubrica præ-

(1) 18 Dec. 1779, n. 4246-4395, 1, confirmat. 12 Ap. 1823, n. 4444-4594, 8.

(2) Gavantus sect. 3, c. XI, n. 39.

missa, *de dictis Feriis ante Festum simplex*, quia rubrica hic tantum agit de feria secunda rogationum, de qua sola fit commemoratio in officio, et non de feriis tertia et quarta rogationum, de quibus in officio nulla fit commemoratio; de illis omnibus ante suffragia communia. Item de officio s. Mariæ in sabbato fit commemoratio in vespere ferie sextæ ante festum simplex. Ratio hujus ordinis est dignitas et qualitas officiorum, quæ exigunt, ut eodem ordine, quo eorum officia fierent, etiam commemorationes recitentur.

Secundum hanc generalem regulam commemorationes ordinandæ sunt, quodcumque dies octava impeditur, ut n. 257 dictum est, et de festo duplici aut semiduplici tantum fit commemoratio defectu diei vacui usque ad finem anni, ut n. 282 dicitur : ita ut de die octava et duplici fiat commemoratio ante dominicam et diem infra octavam etc.; et de semiduplici post dominicam, sed ante diem infra octavam non excludentem semiduplicia. Item si dies octava, duplex aut semiduplex impediatur occurrente dominica 1 vel 2 cl.; eodem modo orationes ordinandæ sunt in utrisque vespere dominicæ : ita ut si in sabbato fiat de duplici, totæ vespere sint de duplici cum commemoratione primum de dominica, deinde de die octava, duplici aut semiduplice, et si in sabbato fiat de semiduplice, dimidiæ vespere sint de semiduplice, et a capitulo de dominica cum commemoratione primum de semiduplice, de quo dimidiæ vespere factæ sunt, et deinde de die octava, duplici, aut semiduplice impeditis (1). Item in secundis vespere dominicæ 1 aut 2 cl., si sequatur duplex, de quo vespere fiunt, prius fiet commemoratio dominicæ, et deinde diei octavæ, duplicis aut semiduplicis impeditorum : et si sequatur semiduplex, ita ut vespere fiant de dominica; commemoratio diei octavæ et duplicis in dominica impeditorum præcedet commemorationem semiduplicis sequentis (2); de

(1) Gavantus s. 3, c. 8, n. 22; A. Carpo, biblioth. lit. p. 2, n. 87; idem, Kalendar. cap. 6, n. 12; Cavalieri, t. 2, c. 18, decr. 1, n. 9 et 10, contra Guyetum, lib. 4, c. 13, q. 9.

(2) Gavantus, s. 3, c. 8, n. 14; Cavalieri, loco cit. n. 13.

semiduplice autem sequente fiet ante semiduplex in dominica impeditum. Si dies octava et duplex impedita occurrant in sabbato vel feria secunda, eorum commemoratio præcedit commemorationem dominicæ (1); aliud autem est de semiduplici in casu. Si festum duplex aut semiduplex impeditum occurrat feria quarta cinerum, in secundis vesperis, quæ dicuntur de festo duplici aut semiduplice sequente, fit commemoratio duplicis aut semiduplicis in feria quarta impediti ante commemorationem feriæ, quia cum juxta Rubricas generales tit. XI, n. 9 feria concursus non habeat, ordo commemorationis non attenditur. Juxta decretum S. R. C. Nitrien. 15 Novembris 1890, concurrente commemoratione festi ritus Duplicis simplici cum commemoratione Dominicæ privilegiatæ, hujus Dominicæ commemoratio præcedere debet alteram de festo duplici simplici. (Cfr. Ephem. Lit. V, p. 90 et seq.)

Titulus X.

DE TRANSLATIONE FESTORUM.

Rub. *Si aliquod Festum duplex occurrat in Dominicis Adventus, et in Dominicis a Septuagesima usque ad Dominicam in Albis inclusive, in Vigilia Nativitatis Domini, in die Circumcisionis, in tota Octava Epiphaniæ, in Feria quarta Cinerum, in tota majori Hebdomada, et infra Octavam Paschæ, in Ascensione Domini, in diebus a Vigilia Pentecostes usque ad Festum Sanctissimæ Trinitatis inclusive, in Festo Corporis Christi et ejus die Octava, in Festo Immaculatæ Conceptionis et Assumptionis beatæ Virginis, in Festo sancti Joseph Sponsi ejusdem, et omnium Sanctorum, transfertur in*

(1) S. R. C. 10 Jan. 1693, n. 3152-3301, 7.

primam diem Festo duplici vel semiduplici non impeditam, exceptis tamen Festis Nativitatis sancti Joannis Baptistæ, et sanctorum Apostolorum Petri et Pauli, quæ in die Octava Corporis Christi celebrantur: excepto quoque Festo quocumque solemniori alicujus loci, quod in propria tantum Ecclesia, etiam in aliquibus ex supra-dictis diebus occurrens, scilicet in Dominicis II, III et IV Adventus et Quadragesimæ, Dominica Septuagesimæ, Sexagesimæ et Quinquagesimæ, et diebus infra Octavam Epiphaniæ (ut in Rubrica de Commemorationibus dictum est) celebratur. Si autem Festum Purificationis beatæ Mariæ venerit in aliqua Dominica secundæ classis, transfertur in Feriam secundam sequentem, quamvis impeditam. Idemque est de Annuntiatione beatæ Mariæ. Item si Festum Nativitatis sancti Joannis Baptistæ venerit in die Corporis Christi, transfertur in sequentem diem, cum commemoratione Octavæ, et in secundis Vesperis Corporis Christi, fit tantum commemoratio sancti Joannis: sequentibus autem diebus fit Officium de eadem Octava Corporis Christi, cum commemoratione Octavæ sancti Joannis. Dies autem Octava sancti Joannis tunc veniens in die Octava Corporis Christi, non transfertur, sed de illa eo anno fit tantum commemoratio in utrisque Vesperis et Laudibus diei Octavæ Corporis Christi; et id semper servetur, quando festum habens Octavam transfertur; ut non ideo dies Octava transferatur, sed ipsa die de ea fiat commemoratio, quæ alias erat Octava, si festum non fuisset translatum. Quod si festum post totam suam Octavam transferri contigerit, illo anno celebretur sine Octava: nisi Titularis Ecclesiæ privilegio aliter fieri oporteat Festa tamen Duplicia minora, exceptis illis Sanctorum Ecclesiæ Doctorum, si occursu Dominicæ, vel majoris Festi seu Officii quomodocumque impediuntur, non transferuntur, sed ipso die quo cadunt, de eis fit in utrisque Vesperis et Laudibus commemoratio, et legitur nona lectio historica ad Matutinum, si tamen hæc eo die fieri

est ex primis vesperis, quia in communi sanctorum idem versus habetur in laudibus et secundis vesperis (1).

3° Nisi plures commemorationes faciendæ sint, quando in casu plurium commemorationum simplicium et suffragiorum, ad vespas primo sumenda sunt antiphona et versus de laudibus; pro secunda commemoratione antiphona ex secundis vesperis (si sint primæ vesperæ, et vicissim ex 1 vesperis, si sint secundæ), cum versu secundi nocturni; et pro tertia commemoratione, si fiat, antiphona prima ex tertio nocturno cum versu ejusdem nocturni. Ad laudes pro prima commemoratione antiphona et versus sumenda sunt ex primis vesperis; pro secunda commemoratione antiphona prima tertii nocturni et versus ejusdem nocturni (ante antiphonam 2 vesperarum, ne, ut censet Cavalieri (2) de eodem repetantur ad laudes, quæ dicta sunt in vesperis); et pro tertia commemoratione antiphona secundarum vesperarum et versus secundi nocturni (3). Cum autem hoc tantum respiciat commemorationem plurium simplicium, quorum nomine in præsentis casu communia etiam veniunt suffragia; si igitur in vesperis præcedentis aut sequentis festi duplicis vel semiduplicis ejusdem qualitatis faciendæ sit commemoratio de eodem communi, tunc pro secunda commemoratione sumenda est antiphona ex laudibus et versus ex secundo nocturno; et pro tertia commemoratione ut supra antiphona prima ex tertio nocturno cum versu ejusdem nocturni (4).

Not. 1. antiphonas ad *Benedictus* in communi conf. pont. et non pont. censi diversas, et unam pro officio, et alteram pro commemoratione deservire posse (5). Idem dicendum videtur de antiphona secundarum vesperarum confessoris pont. et versu primarum vesperarum, ita ut eadem antiphona *Amavit* et versus *Amavit* pro eadem commemoratione seu suffragio adhiberi possint.

(1) S. R. C. 18 Dec. 1779, n. 4246-4395, 6, quod decretum posterius est alio 15 Junii 1776, n. 4229-4378, 11, in quo contrarium declaratum fuerat.

(2) Tom. 2, dec. 287, n. 3 et 12.

(3) Ita S. R. C. 5 Maji 1736, n. 3894-4044, ad tit. XXIV, dub. 3.

(4) Cavalieri ibidem n. 4.

(5) Gavantus s. 3, c. XI, n. 29, et Cavalieri tom. 2, dec. 286, n. 3.

Not. 2. Si mutanda sit oratio, et una tantum in communi habeatur, ut pro doctoribus, pro virginibus et non virginibus; adhiberi posse pro doctoribus aliam de communi confessoris, et *Indulgentiam* pro virginibus tacita qualitate martyris, et etiam pro ss. mulieribus tacitis qualitatibus virginis et martyris (1).

Not. 3. In casu commemorationis plurium sanctarum virginum martyrum in officio pariter plurium ss. virginum martyrum accipiendam esse antiphonam *Istarum est enim regnum* ut 7 Martii in festo ss. Perpetuæ et Felicitatis (2).

Not. 4. Si mutatio antiphonæ et versus in breviario præscribatur propter occursum festi ejusdem qualitatis; tunc si hoc festum transferatur, mutationem non esse faciendam, et antiphonam et versum sumenda esse, ut in communi habentur.

DE ORDINE COMMEMORATIONUM FACIENDARUM.

Rub. 11. *Quando contingit fieri plures commemorationes, servetur hic ordo. De Duplici, licet agatur tanquam simplex, fiat ante Dominicam, de Dominica ante Festum semiduplex, de Semiduplici, etiam quando reducitur ad modum simplicis, ante diem infra Octavam, de die infra Octavam ante Ferias Adventus, Quatuor Temporum, Vigiliarum et Rogationum; et de dictis Feriis ante Festum simplex. De sancta Maria (quando in secundis Vesperis Festi novem Lectionum, quod Feria VI celebratum sit, de ea fieri debet commemoratio pro Officio sequentis Sabbati) fiat ante Festum simplex in Sabbato occurrens. De Festo simplici fit commemoratio ante Suffragia, seu communes commemorationes de Cruce, sancta Maria, sancto Joseph, Apostolis et de Pace, et ante commemorationem cujuscumque Tituli, vel Patroni*

(1) Gavantus sect. 8, c. 4, n. 7. Vid. tom. 1, n. 70 ad 5.

(2) S. R. C. 7 Sept. 1680, n. 2779-2928, 11.